

Estis por mi privilegio esti observanto de lia progreso. Pri matematiko, li neniam penis parkere lerni ion ajn, kaj plejparte li malatentis la instruadon en la lernejo. Li nur legis, elpensis kaj sukcesis. Li doktoriĝis kaj gajnis premiojn. Hodiaŭ li instruas matematikon kaj programadon de komputiloj al studentoj de la komputila inĝenieriko en Universitato Memorial en NovLando³, kaj li esploras en la kampo de komputika scienco.

Do, jen mia konsilo al vi: se via infano iam faras tri strekojn kaj poste faras ankoraŭ tri, estu fiera. Eĉ ne demandu kie aŭ sur kion li/ŝi faris la strekojn.

— Steĉjo

[unue aperis en NASKa Fasko (Vol. 15, N-ro 7, Brattleboro, VT) 15an de julio, 2003]

Por tiuj kiuj nefacile komprenas la bebolingvon: ¹Mi favis tvi stekojn = Mi faris tri strekojn.
²elkovis = elkovris. ³[angle:] Newfoundland; [france:] Terre-Neuve; [latine:] Terra Nova.

Mi multe dankas al Spomenka Štimec pro ŝia bonkora konsilo pri kaj la lingvo Esperanto kaj la lingvo beba.

LA FENNMEOA POVO DE LA HMOA MSENSO

Laŭ eplsoro ĉe la Uineratvsito de Kebrimĝo, ne garvas en kiu ordo etass la lirteoj en vtro, la nrua garva afreo etass, ke la unua kaj latsa lirteo etsu en la ĝutsa lkoo. La cereto poavs etsi ttua marlodo kaj oni taemn poavs sepronbemle legi ĝin. La kilao etass, ke la hmoa mseno ne leags ĉuin lirteon sloe, sed la vtro keil uuno.

[Noto de la redaktoro: Ĉu en Esperanto iom pli gravas la ordo de la literoj en vorto ol en aliaj lingvoj? Kion vi opinias?]

ROMAN DOBRZYNSKI: „LA ZAMENHOF-STRATO”

Tuj post la 88-a Universala Kongreso de Esperanto (2003) en Gotenburgo privata kuriero, mia samklubanino Leena Tiusanen, enmanigis al mi en la flughaveno de Turku tute freŝan furorlibron sub la titolo „La Zamenhof-strato” de Roman Dobrzynski. Jam anticipe mi eksciis interesajn informojn pri la menciita verko dum la elsendoj de Pola Radio. En aŭtobuso survoje el la aerodromo al la urbocentro mi komencis foliumi la novan trezoron. Bela ekstera aspekto, fortika bindaĵo kaj flua stilo kaptis min kaj mia febros por komenci legadon ege kreskis. La unua rigardo katenis min senaverte kaj mi estis konkerita. Sango en miaj vejnoj ekfluis pli varme kaj pli rapide ol kutime. Entuziasmo videble kreskis.

La libro estas konstruita sur interparoloj de du viroj - verkisto Roman Dobrzynski kaj d-ro L.C. Zaleski-Zamenhof, la nepo de la kreinto de Esperanto. Al mi tre plaĉas tiu ĉi maniero trakti aferojn. Ŝajnas klare, ke ĝi faciligas la legadon.

Kompreneble ankaŭ la flua stilo efikas tiucele. Vera surprizo estis ekscii pri multaj, tute novaj aferoj koncerne la fazojn kaj spertojn de la Zamenhofa familio. Detala indekso, multnombraj notoj pri fontoj, kaj riĉa listo literatura servas legantojn. Spontane sentiĝis dankemo pro tio, ke ni nun havas neforgeseblan, valoran materialon libroforme je ĉies dispono laŭdezire. La laboro surpaperigi ĉion estis vere giganta kaj postulis multajn jarojn. Forta persistemo estis nepre necesa. La situacio ja estis malfacila, ĉar la ĉefroluloj loĝis en Varsovio kaj en Parizo. Tamen ili atingis la celon en gloro kiel diras iu poeto. Kaj redaktoro Dobrzynski kaj d-ro Zaleski-Zamenhof meritas tutkoran gratulon.

La libro havas entute 288 paĝojn kaj ĝi estas presita somere 2003 en la litova urbo Kaunas. Varman manpremon ni ŝuldas ankaŭ al la respondeculoj en la eldonejo Ryto Varpas pro rapide, sed tamen diligente plenumita faka laboro tiel, ke al la kongresanoj malfermiĝis ebleco havigi al si freŝbakitan produkton en Svedio.

El abundaj kortuŝaj detaloj eblas mencii ĉi tie nur unu ekzemplon. „Umschlagplatz” en Varsovio estis loko, el kiu foriris trajnoj al la ekstermejo Treblinka - ĉiutage miloj da homoj, ekstreme elĉerpitaj, malsanaj kaj malsataj. Mankis eĉ akvo. En tiuj kondiĉoj homoj amase mortadis. La kadavroj estis tuj fortransportataj al proksima juda tombejo ĉe la strato Okopowa. Oni uzis por tiu celo specialajn ĉarojn. Sur tiuspeca ĉaro la nepo revenis el la infero... neatendite aliris lin d-ro Jan Frenkler. Li estis amiko de la Zamenhofa familio. Subite li puŝis la nepon sur la preterveturantan ĉaron kun kadavroj. En la juda tombejo la tuta ŝarĝo estis delasita teren kune kun la nepo kaj neniu rimarkis, kiam li leviĝis kaj foriris. La lasta ĉapitro en la verko nomiĝas „La Ponto”. En ĝiaj kadroj la aŭtoro duopo dialogas tuŝante larĝajn perspektivojn pri la mondlingva situacio kaj pri ĝia evoluo ĝenerale. Talentaj spertuloj konas la terenon, sur kiu ili moviĝas. Unufoja legado ne sufiĉas, necesas plurfoje reveni al detaloj. Faciligas la ripetadon la struktura bazo utiligata en la libro, kiun oni povas je kiu ajn paĝo malfermi kaj sukcese tuj reenprofundiĝi en la problemojn. Ordinara leganto kiel mi ne kapablas profesiece prezenti kaj recenzi la enhavon, sed unu afero estas tute klara: indas legi kaj relegi la kreaĵon de la pola-franca duopo, kiu riĉigos ĉiujn uzantojn de la Internacia Lingvo Esperanto. Jen ĝi estas por vi taŭga, inda kunulo por aŭtunaj vesperoj ĉe legolampo en komforta fotelo.

— Jorma Ahomäki, Turku Finnlando (jorma.ahomaki@luukku.com)

Ridetoj

La plej lasta sondado montras, ke tri el kvar homoj konsistigas 75 procentoj de la monda loĝantaro.

Ĉiu mensogas, sed ne gravas ĉar neniu atentus.

Lumo pli rapidas ol sono. Tial kelkaj homoj aspektas inteligentaj ĝis kiam ili ekparolas.